

1. Obiekt **546/1**
DWÓR

2. Czas powstania
1706 r.

3. Miejscowość
PISARZOWICE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Widok frontowy dworu (od strony pd.)

4. Adres:
ul. Pańska 19
dz. Nr 2011/4; Kw nr [REDACTED]

5. Przynależność administracyjna
województwo śląskie, powiat bielski
gmina Wilamowice

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Villa scriptoris (XV w.), Pyssarzowycze, Pisarzowicy,
w poł. XIX w. Schreibensdorf

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
przed 1975 r. województwo krakowskie
powiat Oświęcim, przed 1999 r. woj. bielskie

8. Właściciel i jego adres
[REDACTED]

9. Użytkownik i jego adres
[REDACTED] Sp, z o.o „Locomobil”
ul. Pańska 19 43-332 Pisarzowice

10. Rejestr zabytków
A-391 z 17.11.1972
A- 283/78 20.03.1978.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA

Dwór zlokalizowany w obrębie dawnego zespołu dworsko-folwarcznego, w otoczeniu parku. Pierwotne założenie przedzielone wtórnie ul. Pańska, wydzielającą dwór od folwarku. Dwór zlokalizowany frontem do ulicy, cofnięty nieco w głąb posesji. Przed budynkiem podjazd żwirowy, posesja nie ogrodzona. Wokół starodrzew parkowy. Od zach. posesja graniczy z rzeką Pisarzówką. Od pd-wsch. z resztą parku przekształconą na tereny sportowo-rekreacyjne. Całość założenia zlokalizowana w centrum wsi ok. 500 m od kościoła parafialnego w kierunku pd.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA

Budynek zasadniczo konstrukcji drewnianej, jedynie niewielki ryzalit pn.- wsch. murowany, z cegły. Ściany z zewnątrz i wewnątrz otynkowane. Podpiwniczony. Ławy fundamentowe i ściany piwnic murowane z kamienia i cegły. Stropy nad częścią piwnic żelbetowe wsparte na filarach betonowych. W części piwnice sklepione kolebkowo z kamienia. Stropy nad parterem drewniane z eksponowanymi belkami w 3 izbach od str. zach. zachowane pierwotne (z zaznaczonym datowaniem 1706 r.). W pozostałych nowe, wzorowane na pierwotnych. Więźba dachu konstrukcji drewnianej. Dach kryty papą na deskowaniu. Kominy murowane z cegły. Podłogi w 3 izbach zachowane- parkiet dębowy (str. zach.). W kuchni i korytarzu płytki ceramiczne, w pozostałych izbach podłogi z desek. Stolarka okienna drewniana, skrzynkowa. Stolarka drzwiowa drewniana – nowa. Na strych schody betonowe – 1 –biegowe.

RZUT I BRYŁA

Dwór zbudowany na rzucie prostokąta, z dwoma gankami na osi: frontowym i tylnym oraz bocznym ryzalitem. Parterowy, przykryty wysokim dachem 4-spadowym, łamanym, z wydatnym okapem. Nad ryzalitem dach niższy. Ganki przykryte daszkami 2-spadowymi: frontowy półszczytowy, przykryte blachą dachówkową.

ELEWACJE

Otynkowane. Okna i drzwi o wykroju prostokątnym. W oknach stolarka drewniana, skrzynkowa, 2-skrzydłowa, 6-polowa. Fasada symetryczna 9-osiowa z centralnie usytuowanym, zabudowanym gankiem półszczytowym na 8 kamiennych kolumnach i z szerokimi schodami. Stolarka okien i drzwi drobnopodziałowa – nowa. Elewacja tylna (pn.) z centralnie usytuowanym gankiem, 5-osiowa. Ganek współczesnej konstrukcji i architekturze – otwarty, wsparty na słupach. W szczycie loggia. Elewacja boczna – zach. regularna, 4-osiowa. Elewacja boczna wsch. z bocznym ryzalitem, 3-osiowa. Okna 3-kwaterowe, 9-polowe. Cokół wokół całego budynku licowany piaskowcem.

WNĘTRZE

Układ lokalności wewnętrznych przekształcony. Z frontowego ganku wejście do sieni rozprowadzającej do lokalności. Wnętrza 3-traktowe. Z lewej strony sieni (zach.) główne izby z zachowanymi stropami belkowymi. W izbie tylnego traktu (pn. zach.) współczesny kominek stylizowany (znany z przekazów piec rokokowy nie istnieje). Przy tylnym ganku klatka schodowa na strych i do piwnic. Schody na strych 1-biegowe, betonowe. Strych obecnie adaptowany na funkcję użytkową. W izbach traktu zach. zachowane oryginalne parkiety dębowe (w jodełkę). W części komunikacyjnej (sien, korytarz) oraz w kuchni i sanitariatach posadzki ceramiczne. W pozostałych podłogi drewniane. Stolarka drzwiowa wewnątrz całkowicie współczesna w formie nawiązującej do tradycji.

WYPOSAŻENIE

Obiekt nie posiada zachowanego pierwotnego wyposażenia (stolarka okienna-drzwiowa w całości nowa) Do zachowanego wystroju należą dębowe parkiety oraz stropy belkowe profilowane, w izbach od str. zach.

INSTALACJE

Wod-kan, gazowa, teletechniczna, ogrzewanie c.o węglowe, elektryczna

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Dwór w stylu barokowo-klasycystycznym w typie tzw. "dworów staropolskich". Zbudowany w 1706 roku. Data ta jest wyryta na belce stropowej w salonie. Strop został odsłonięty podczas remontu dworu w 1998 roku. Do tej pory budowę dworu przypisywano Stanisławowi Prus- Jezierskiemu, który nabył posiadłość w 1785 roku, w związku, z czym ta data była uznawana za czas budowy dworu. Jednakże datowanie na belce sugeruje, iż zbudował go poprzedni właściciel Adam Pisarzowski. Na pn- wsch. od dworu znajdują się resztki dawnego obwarowania w postaci zwału ziemnego, bastionu i fosi (pierwotnie średnionieczny dwór obronny). Obecnie dwór usytuowany w obrębie założenia parkowo- folwarcznego. W sąsiedztwie dworu zabudowania gospodarskie (stodoły, gorzelnia, stajnia, spichlerz) murowane, klasycystyczne z 1 poł. XIX w. Dwór zwany górnym w 1880 roku nabył Jerzy Bułowski. W gospodarstwie prowadzono przetwórstwo buraka cukrowego, browar, hodowlę bydła i trzody, olejarnie, suszarnie, hodowla karpia, sady i ogrody warzywne. Po wywłaszczeniu w 1945 roku dwór zajęła Rolnicza Sp. Produkcyjna „Wyzwolenie”. Wówczas pełnił funkcję mieszkalną pracowników szkoły i biurową. W 1977 roku budynek dworu z częścią parku wydzielono z gospodarstwa i sprzedano obecnemu właścicielowi. Obecnie pełni funkcję mieszkalną i prywatnej firmy właściciela.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
3050 m/3	308,50 m/2	dom mieszkalny	mieszkalno-biurowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
<ul style="list-style-type: none"> - 1964 adaptacja budynku na świetlicę i klub młodzieżowy - 1972 remont ogólny budynku - 1998 kompleksowy remont budynku z adaptacją na obecną funkcję (przebudowa wewnątrz z częściową likwidacją wtórnych podziałów, całkowita wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, remont dachu, zmiana jego pokrycia, odsłonięcie belkowych stropów, remont elewacji) Prace realizowane wg proj. mgr inż. Stanisława Drąga (Archiwum SOZ B-B) 		<p>Stan techniczny dobry. Po remoncie generalnym w 1998 r. budynek nie ukazuje żadnych defektów technicznych, posiada ustabilizowaną konstrukcję i jest właściwie zabezpieczony. Obecne pokrycie dachu z papy należy traktować jako tymczasowe docelowo dach przykryć gontem.</p> <p>Wartości zabytkowe zachowane dobrze. Obiekt utrzymał pierwotną bryłę i architekturę. Wewnątrz zachowane w głównych izbach stropy i parkiety. Układ wewnątrz częściowo przekształcony.</p> <p>Obiekt nie zachował pierwotnej stolarki okiennej i drzwiowej ani zabytkowy pieców,</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		<p>W celu przywrócenia dawnych walorów architektonicznych, dach należy pokryć gontem.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Decyzja wpisu do rej. zabytków
- Ewidencja parku (ekspertyza nr 848/76, dr inż. J. Lesiński, mgr inż. Danuta Kraus 1977 r.
- Projekt remontu dworu z inwentaryzacją mgr inż. Stanisław Drag 1997 r.
- Karty ewidencyjne zabytków (tzw. „zielone”) z 1959 (Jerzy Ullman, Ryszard Żurek), 1968 (M. Majka, A. Mydzyńska?)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst : mgr inż. arch. Marek Cempla 08. 2002r.

plany, rysunki : mgr inż. Stanisław Drag 1997 r.

zdjęcia fotogr. mgr inż. arch. Marek Cempla 08.2002r.

miejsce przechowywania negatywów - archiwum własne autora

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Biblioteka

- Jerzy Szablowski: Katalog zabytków sztuki w Polsce, tom I woj. krakowskie, zeszyt 1 powiat bielski, Warszawa 1951 r.
- T. Chnapowski, M. Kornecki: Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, woj. krakowskie, Warszawa 1971 r.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Fot. Z 1959 roku i 1967 roku na kartach ewidencyjnych (tzw. „zielonych” – patrz pkt. 21)

27. Załączniki

wkładki nr 1,2,3

1. miejscowość

PISARZOWICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DWÓR

3. zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

ZDJĘCIA

1

2

1. widok dworu z ulicy Pańskiej od str. zach.
2. fragment fasady z gankiem frontowym

Wkładkę założył: *mgr inż. arch. Marek CEMPLA*

Miejsce przechowywania negatywów : *archiwum własne autora*

1. widok na dwór od strony ogrodu (elewacja pn.)
2. widok na dwór od str. pn.- zach.
3. widok elewacji ogrodowej (pn)
4. widok od strony pn.- wsch.

1. miejscowość

PISARZOWICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DWÓR

3. zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

ZDJĘCIA

1

2

1. widok dworu od str. pn.- zach.
2. fragment strychu

Wkładkę założył: *mgr inż. arch. Marek CEMPLA*

Miejsce przechowywania negatywów : *archiwum własne autora*

1

2

3

1. strop belkowy z datowaniem 1706 w izbie pd.- zach.
2. widok stropu belkowego w izbie pd. – wsch.
3. wnętrze izby pn.- zach. ze stropem belkowym

1. miejscowość

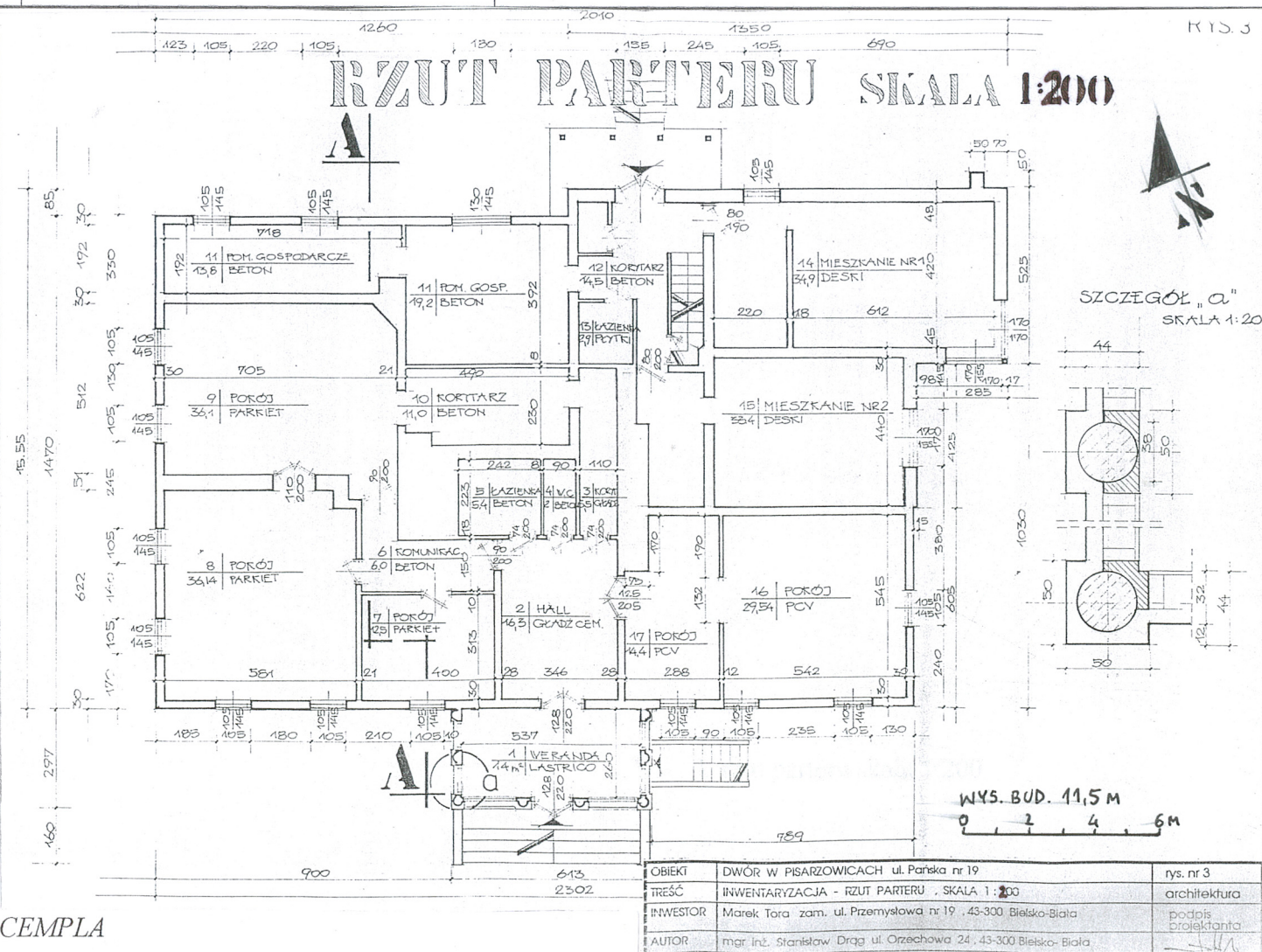
PISARZOWICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DWÓR

3. zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

rzut parteru, sytuacja

Wkładkę założył: mgr inż. arch. Marek CEMPLA

Miejsce przechowywania negatywów :

SYTUACJA

